

Märt Meos rügas Virumaa koolipõllul 50 aastat

Teeneka kooli- ja muusikamehe Märts Meose sünnist möödus 16. jaanuaril 120 aastat. Mulgi- maalt pärit Meos pühendas 50 aastat oma elust Virumaa koolihariduse edendamisele.

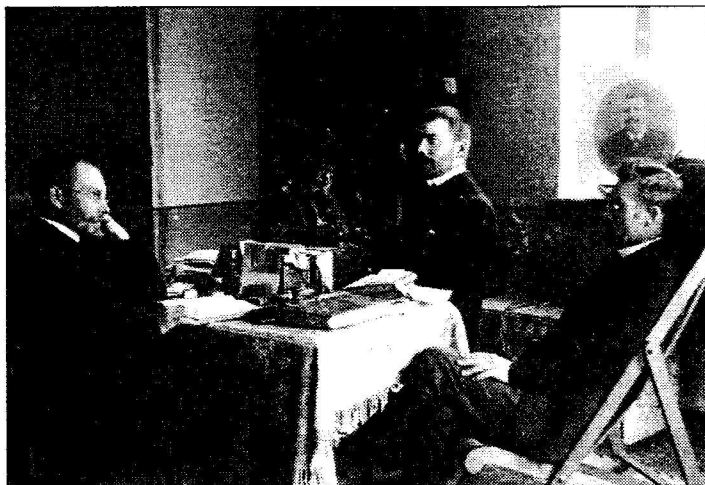
Andres Pulver

Kui 1907. aastal suri Väike-Maarja kihelkonnakooli kauane juhataja Jakob Tamm, valiti viie kandidaadi hulgast uueks juhatajaks Kärstna ministeeriumikooli juhataja Märts Meos.

Väike-Maarjas töötas 16. jaanuaril 1881 Tarvastus sündinud Meos 12 aastat, seejärel valiti ta Virumaa I jaoskonna koolinõunikuks. Koolinõuniku ameti pani Meos lõplikult maha 1944, mil ta sai taas tööd Väike-Maarjas, sedapuhku vene keele õpetajana.

Usin ka kooliväliselt

Meose minevik ei vastanud aga toleaegetele nõudmistele ning 1951 vallandati ta poliitilistel põhjustel. 70-aastane mees leidis tööd Simuna 7-klassilises koolis, kust ta 1957 lõpuks teenitud vanaduspuhkusele siirdus. Märts Meos suri Viljandis 6. märtsil 1966.

Kolm kanget koolimeest Väike-Maarjas 1911. Vasakult: Andres Allast, Märts Meos, Jakob Liiv.

Rakvere Muuseum

Aktiivne pedagoog Märts Meos oli usin tegutseja ka väljaspool kooli: juhatas Väike-Maarjas lisaks kihelkonnakooli segakoorile ja keelpilliorkestrile kihelkonna vallakoolide õpetajate meeskoori, põllumeeste seltsi segakoori ja sümfooni-orkestrit.

1910 korraldas ta Väike-Maarjas kihelkonna laulupäeva, ka oli ta aktiivne osaline seltsimaja ehitamisel.

Arvukad õpikud ja käsiraamatud Meose sulest leidsid enne Teist maailmasõda laialdast kasutust ning mitmed neist ilmusid korduvalt. Pedagoogikaalaseid artikleid avaldas Meos ajakirjanduses nii enne kui ka pärast sõda.

Koolide inspektorina tuli Meosel palju mööda maakonda ringi sõita.

Märts Meos ise on oma tööpäevi meenutanud: "Vestle-

mine lastega valmistas mulle alati rõõmu ja oli nagu ergutuseks mulle minu pikkadel väsitavatel reisidel."

Meos tundis õppeprogrammi nagu oma viit sõrme

Kadrinas õpetajana töötanud Mare Sakk on kirjutanud: "Meenutan tunnustuse ja tänuga Märts Meose juhtnööre ja näpunäiteid eesti keele õpetamiseks, matemaatika reeglite ning probleemide eluga seostamiseks, samuti tema teeneid loodusõpetuse, geograafia ja koduloo õpetamise taseme tõstmisel, kooliade rajamisel jne.

Koolide inspektorina tunde külastades võttis ta peaaegu igas tunnis lühemaks või pikemaks ajaks tunni jätkamise enda kätte, küsitledes õpilasi ja vesteldes nendega. Kuueklassilise algkooli õppeprogramme ja igas klassis käsitletavat õppematerjali kõigis aineis tundis ta nagu oma viit sõrme."

Märts Meose tähtsus on kõige suurem loomulikult Väike-Maarja kultuuriloos, kuid teekat õpetajat ja koolimeest tasub mäletada teistelgi. Lisaks avarale silmaringile ja suurele entusiasmile võiks temalt õppida sedagi, kuidas igas asjas täiuslikkuse poole püüelda.